

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Країнознавство та історія європейської дипломатії

для студентів

спеціальності 061 Журналістика

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 061.00.05 Міжнародна журналістика

Київ – 2023

Розробники:

Брайчевська Олена Андріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права

Лісовська Мирослава Миколаївна, кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин

Викладач:

Брайчевська Олена Андріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол від «16» грудня 2022 р. № 5

Завідувач кафедри міжнародних відносин

В.М. Яблонський

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

061.00.05 Міжнародна журналістика

____.____. 2022 р.

Гарант освітньої програми

____ О.М. Бикова

Робочу програму перевірено

____.____. 2022 р.

Заступник директора/декана

А.Ю. Нашинець-Наумова

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	-
Курс	3	-
Семестр	6	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	56	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	26	-
Форма семестрового контролю	екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «**Країнознавство та історія європейської дипломатії**» є надання студентам фахових теоретичних знань про основні етапи розвитку країн/регіонів, державно-політичного устрою, особливостей географічного розташування, природно-ресурсного потенціалу, етапи політичного, історичного, соціально-економічного, культурного, розвитку країн Європи, етапи та особливості їх дипломатичної діяльності та міжнародних зв'язків на регіональному та глобальному рівнях.

Завдання навчальної дисципліни «**Країнознавство та історія європейської дипломатії**» полягає у:

- засвоєнні студентами концепцій сучасного країнознавства та знань про держави і державні угруповання країн Європи;
- розвитку уміння студентів здійснювати науковий пошук та аналізувати джерела, що містять країнознавчу інформацію;
- формуванню здатності розуміти закономірності розвитку країн Європи, еволюції їх політичних, економічних та культурних зв'язків з Україною;
- засвоєння студентами знань про особливості дипломатичної діяльності на міжнародній арені країн Європи в історичній ретроспективі та на сучасному етапі;
- формуванні здатності використовувати теоретичні знання у фаховій практичній діяльності.

Вивчення дисципліни формує у студентів освітньої програми 061.00.05 Міжнародна журналістика такі **компетентності**:

загальні:

- ЗК-03. Здатність бути критичним і самокритичним

- ЗК-04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК-05. Навички використанні інформаційних і комунікаційних технологій
- ЗК-08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями
- ЗК-11. Здатність спілкуватися державною мовою
- ЗК-12. Здатність спілкуватися іноземною мовою

фахові:

- ФК-2. Здатність формувати інформаційний контент
- ФК-9. Здатність оперативно збирати інформацію, дотримуватися балансу думок; працювати з джерелами; взаємодіяти з аудиторією
- ФК-16. Здатність до професійного комунікування з урахуванням норм міжнародного дипломатичного етикету, культурних норм та стереотипів країни, у якій здійснюється професійна діяльність
- ФК-17. Здатність застосовувати основні поняття міжнародної інформації та комунікації, уміння використовувати сучасні джерела отримання інформації в умовах міжкультурної комунікації
- ФК-18. Здатність використовувати комп'ютерно-інформаційні технології оброблення інформації з метою пошуку, збору та оброблення інформації про країни і регіони світу, послуговуватись сучасними методами і засобами аналізу інформації у практичній професійній діяльності

3. Результати навчання за дисципліною.

В результаті вивчення дисципліни «**Країнознавство та історія європейської дипломатії**» студенти повинні **знати:**

- основні етапи розвитку країн-регіонів, їх дипломатії;
- державно-політичний устрій, природно-ресурсний потенціал, основні етапи політичного, історичного, соціально-економічного, культурного розвитку країн світу, історію, особливості дипломатичної діяльності на регіональному та глобальному рівнях та двосторонніх відносин з Україною.

вміти:

- збирати, обробляти та аналізувати інформацію політичного, історичного, соціально-економічного, правового та культурного характеру про країни і регіони світу з метою забезпечення національних інтересів України на регіональному та глобальному рівнях;
- виявляти тенденції зовнішньополітичного курсу України, її найближчих сусідів і найвпливовіших держав світу;
- уміти формулювати завдання, аргументовано обирати оптимальні шляхи розв'язання, аналізувати й осмислювати отриманий результат, представляти та обґрунтовувати запропоновані рішення на сучасному науково-технічному й професійному рівні;
- працювати з різноманітними документами, що пов'язані з дипломатичною діяльністю держав;
- здійснювати аналіз дипломатичної діяльності держав.

Впродовж вивчення дисципліни мають бути досягнуті такі **програмні результати навчання**:

- ПРН-3. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами
- ПРН-4. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
- ПРН-11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою
- ПРН-14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації
- ПРН-19. Визначати актуальність міжнародної проблематики медіа-продуктів, реалізовувати професійну універсальність у тематичному полі ЗМІ
- ПРН-20. Уміти збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг інформації про міжнародну ситуацію, стан міжнародної політики держав певного регіону

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторна:				Модульний	Семестровий контроль
Лекції		Семінари	Самостійна робота	Практична робота			
Змістовий модуль 1. Країни Західної та Північної Європи							
Тема 1. Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії.	2	2					
Тема 2. Французька Республіка.	2	2					
Тема 3. Королівство Норвегія.	2	2					
Тема 4. Литовська Республіка.	2	2					
Тема 5. Королівство Швеція.	2		2				
Тема 6. Республіка Фінляндія.	2		2				
Тема 7. Республіка Ірландія, Республіка Ісландія.	2			2			
Тема 8. Королівство Данія, Королівство Нідерландів	2			2			
Тема 9. Латвійська Республіка, Естонська Республіка	2			2			
Модульний контроль	2					2	
Всього за модулем	20	8	4	6		2	
Змістовий модуль 2. Країни Центральної та Південної Європи							
Тема 10. Федеративна Республіка Німеччина.	2	2					
Тема 11. Республіка Словенія.	2	2					
Тема 12. Королівство Іспанія	2	2					
Тема 13. Австрійська Республіка.	2		2				
Тема 14. Швейцарська Конфедерація.	2		2				
Тема 15. Італійська Республіка.	2		2				
Тема 16. Малі країни Європи (Люксембург, Мальта, Монако, Ліхтенштейн, Ватикан, Андорра, Сан-Марино).	2		2				
Тема 17. Португальська Республіка.	2			2			
Модульний контроль.	2					2	
Всього за модулем	18	6	8	2		2	
Змістовий модуль 3. Країни Балкан та Східної Європи							
Тема 18. Республіка Хорватія.	2	2					
Тема 19. Республіка Сербія.	2			2			
Тема 20. Республіка Болгарія	2		2				
Тема 21. Республіка Північна Македонія	2		2				
Тема 22. Республіка Боснія та Герцеговина.	2		2				
Тема 23. Республіка Греція	3			3			
Тема 24. Республіка Чорногорія	2			2			
Тема 25. Республіка Албанія. Самопроголошена Республіка Косово.	3			3			
Тема 26. Республіка Польща	2		2				

Тема 27. Угорщина	2	2					
Тема 28. Республіка Білорусь	2		2				
Тема 29. Російська Федерація	2	2					
Тема 30. Республіка Молдова	2		2				
Тема 31. Румунія	3			3			
Тема 32. Молдова	3			3			
Модульний контроль	2					2	
Усього	36	6	12	16		2	
Змістовий модуль 4. Історія розвитку європейської дипломатії							
Тема 33. Дипломатичне мистецтво у Стародавній Греції, Римі, Візантійській імперії та середньовічній Європі.	2	2					
Тема 34. Історія європейської дипломатії від ранньомодерного часу до кінця XIX ст.	2	2					
Тема 35. Особливості європейської дипломатії у XIX ст.	2	2					
Тема 36. Європейська дипломатія у XX – першій чверті XXI ст.	8	2	4	2			
Модульний контроль	2					2	
Всього за модулем	14	8	4	2		2	
Усього	120	28	28	26		8	30

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Країни Західної та Північної Європи

Тема 1. Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії.

Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії. Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ, його особливості та реформування. Заморські володіння. Спірні території. Етапи утворення сучасної державної території Великобританії. “Вікторіанська епоха”. Великобританія в системі міжнародних відносин між Першою та Другою світовими війнами.

«Сутінки гіганта» Ольстерська проблема. Зовнішня політика Великобританії в кінці XX - на початку XXI ст. Вихід Великобританії з ЄС. Британсько-українські відносини.

Тема 2. Французька Республіка.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Особливості формування державних кордонів. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи розвитку французької державності. Франція у Другій світовій війні. Участь Франції у інтеграційних процесах в Європі в 50-ті роки XX ст. Утворення П'ятої республіки. Французька республіка на початку XXI ст. Особливості зовнішньополітичного курсу. Українсько-французькі відносини.

Тема 3. Королівство Норвегія.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку. Сутність політики "активного нейтралітету" в період Першої світової війни. Міжнародне значення гуманітарної діяльності Ф. Нансена. Королівство Норвегія на рубежі ХХ-ХХІ ст. Участь у міжнародних організаціях. Особливості міжнародного співробітництва. Норвезько-українські зв'язки.

Тема 4. Литовська Республіка.

Особливості географічного розташування та природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Особливості територіально-адміністративного поділу. Державна символіка. Основні етапи історичного розвитку. Відродження литовської держави після Першої світової війни. Радянська окупація. Прибалтійські республіки у складі СРСР. Вихід із складу СРСР та проголошення незалежності. Інтеграція до ЄС. Відносини Литовської Республіки з Україною.

Тема 5. Королівство Швеція.

Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державних кордонів. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ. Політичний розвиток Швеції на початку ХХ ст. Внутрішньополітичний розвиток: конституційна монархія і процеси демократизації політичної системи. Сутність політики озброєного нейтралітету. Королівство Швеція в роки Другої світової війни. Особливості міжнародного співробітництва. Шведсько-українські відносини.

Тема 6. Республіка Фінляндія.

Географічне розташування. Рельєф. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Політичні партії. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ. Населення. Етапи історичного розвитку фінських земель. Фінляндія у складі Шведського королівства. Фінляндія у складі Російської імперії. Утворення незалежної держави. Фінляндія в Першій та Другій світових війнах. Зовнішньополітичний курс Фінляндії в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Фінсько-українські зв'язки.

Тема 7. Республіка Ірландія, Республіка Ісландія.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку ірландських земель. Вторгнення англо-норманів, початок англійської колонізації. Початок національно-визвольного руху. Повстання «Великоднього тижня» 1916 р. Національно-визвольна (1919-1921 рр.) та Громадянська (1921-1922 рр.). Проголошення незалежної держави Ейре. Проголошення Ірландської Республіки. Особливості зовнішньополітичного курсу. Ірландсько-українські відносини

Тема 8. Королівство Данія, Королівство Нідерландів.

Королівство Данія. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку. Основні тенденції розвитку Данії в кінці ХХ - на початку ХХІ ст. Проблема Фарерських островів. Дансько-українські відносини.

Королівство Нідерландів. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку Нідерландів. Королівство Нідерландів - колоніальна імперія у ХІХ. Нідерланди в роки Першої та Другої світової війни. Особливості зовнішньополітичного курсу. Українсько-голандські відносини

Тема 9. Латвійська Республіка, Естонська Республіка.

Особливості географічного розташування та природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Особливості територіально-адміністративного поділу. Державна символіка. Основні етапи історичного розвитку. Відродження латвійської та естонської державності після Першої світової війни. Прибалтійські республіки у складі СРСР. Вихід із складу СРСР та проголошення незалежності. Інтеграція до ЄС. Відносини Латвії та Естонії з Україною.

Змістовий модуль 2. Країни Центральної та Південної Європи

Тема 10. Федеративна Республіка Німеччина.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку німецьких земель. Діяльність О. Бісмарка. Початок Першої світової війни та її наслідки для Німеччини. Прихід до влади фашистів та початок фашистської експансії у Європі. Друга світова війна та її наслідки для німецького народу. Політичний і економічний розвиток Німеччини в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Зовнішня політика. Українсько-німецькі відносини.

Тема 11. Республіка Словенія.

Особливості географічного розташування, природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Адміністративно - територіальний поділ. Історико-географічні області. Державна символіка. Основні етапи історичного розвитку. Пріоритетні напрями зовнішньої політики. Вступ до ЄС. Словенсько-українські відносини.

Тема 12. Королівство Іспанія

Землі Іспанії в період раннього середньовіччя. Перетворення Іспанії на світову державу та причини занепаду іспанської могутності. Іспанія на рубежі ХІХ-ХХ ст. Поразка у війні із США та її суспільно-політичні та економічні наслідки. Іспанія в першій третині ХХ ст. Колоніальна експансія в Африці. Громадянська війна. Іспанія в період авторитарного режиму Ф. Франко (1939-1975 рр.). Мирна перемога демократії (1975-1982 рр.). Баскський сепаратизм і тероризм та державні заходи протидії. Проблеми соціально-економічного та політичного розвитку на рубежі ХХ-ХХІ ст. Іспансько-українські відносини.

Тема 13. Австрійська Республіка.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості формування державних кордонів. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Період правління Бабенбергів. Посилення австрійської держави та початок правління Габсбургів. Австрія в період правління М. Терези та Йосипа ІІ. Проголошення Австрії імперією. Перша світова війна і розпад імперії. Австрійська

держава у міжвоєнний період та у період Другої світової війни. Вступ до ЄС. Австрія в ХХІ ст. Австрійсько-українські відносини.

Тема 14. Швейцарська Конфедерація.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Середньовічна Швейцарія. Утворення Швейцарського Союзу. Визнання незалежності Швейцарії від Священної Римської імперії. Швейцарська Конфедерація в кінці ХІХ ст. Швейцарія у період світових воєн. Швейцарія в кінці ХХ - на початку ХХІ ст. Міжнародне співробітництво. Швейцарсько-українські відносини.

Тема 15. Італійська Республіка.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Основні етапи історичного розвитку італійських земель. Участь Італії в Другій світовій війні. Ліквідація монархії і перехід до парламентської республіки. Політичний розвиток та зовнішня політика Італії у кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Італійсько-українські відносини.

Тема 16. Малі країни Європи (Люксембург, Мальта, Монако, Ліхтенштейн, Ватикан, Андорра, Сан-Марино).

Люксембург, Мальта, Монако, Ліхтенштейн, Ватикан, Андорра, Сан-Марино. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку. Особливості політичного та економічного розвитку.

Тема 17. Португальська Республіка.

Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Утворення португальської держави. Португальці в Азії. Відкриття і колонізація Бразилії. Встановлення авторитарного режиму А. Салазара. «Нова держава» (1932-1973 рр.). «Револуція гвоздик» 1974 р. Втрата африканських колоній. Політичний та соціально-економічний розвиток в кінці ХХ - на початку ХХІ ст. Португальсько-українські відносини.

Змістовий модуль 3. Країни Балкан та Східної Європи

Тема 18. Республіка Хорватія.

Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Адміністративно-територіальний поділ. Історико-географічні області. Основні етапи історичного розвитку. Пріоритетні напрями зовнішньої політики. Хорватсько-українські відносини.

Тема 19. Республіка Сербія.

Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Адміністративно-територіальний поділ. Історико-географічні області. Основні етапи історичного розвитку. Захоплення сербських земель турками-османами. Відновлення сербської державності. Утворення королівства сербів, хорватів і словенців. Сербські землі у складі Королівства Югославія. Утворення югославської федерації.

Розпад югославської федерації. Утворення СРЮ, СіЧ та їх розпад.. Проблема албанського сепаратизму в автономному краї Косово. Пріоритетні напрями зовнішньої політики Сербії. Відносини з ЄС. Сербсько-українські відносини на сучасному етапі.

Тема 20. Республіка Болгарія

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Основні етапи історичного розвитку. «Союз семи племен». Перше Болгарське царство. Друге болгарське царство. Болгарія у складі Османської імперії (1396-1878 р.р.). Проголошення незалежності Болгарії. Болгарія в роки Першої та Другої світової війни. Трансформація болгарського суспільства. Вступ до ЄС. Зовнішня політика. Українсько-болгарські відносини.

Тема 21. Республіка Північна Македонія

Загально-географічні відомості та природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Адміністративно-територіальний поділ. Історико-географічні області. Основні етапи історичного розвитку. Македонські землі під владою Болгарського царства (IX-XI ст.), Османської імперії (XIV - початок XX ст.). Вхідження Македонії до Королівства сербів, хорватів і словенців. Македонія у складі ФНРЮ. Проголошення незалежності Македонії. Пріоритетні напрями зовнішньої політики. Специфіка греко-македонських відносин. Македонсько-українські відносини на сучасному етапі.

Тема 22. Республіка Боснія та Герцеговина.

Загально-географічні відомості та особливості геополітичного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Адміністративно-територіальний поділ. Основні етапи історичного розвитку. Боснійські землі під владою Османської імперії та імперії Габсбургів. Боснія і Герцеговина у складі Королівства сербів, хорватів і словенців, ФНРЮ. Вихід із югославської федерації та причини розгортання громадянської війни. Дейтонські угоди. Пріоритетні напрями зовнішньої політики БІГ. Відносини БІГ з Україною на сучасному етапі.

Тема 23. Грецька Республіка.

Особливості географічного розташування, природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Адміністративно-територіальний поділ та основні адміністративні центри. Історико-географічні області. Основні етапи історичного розвитку. Грецькі землі у складі Візантійської імперії та під владою Туреччини. Національно-визвольна війна та проголошення незалежності. Грецька Республіка у XX ст. Роль туристичної індустрії в економіці країни. Пріоритетні напрями зовнішньої політики ГР в першій чверті XXI ст. Греко-українські відносини.

Тема 24. Республіка Чорногорія

Загально-географічні відомості та особливості геополітичного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Адміністративно-територіальний поділ. Основні етапи історичного розвитку. Участь Чорногорії у міжнародних організаціях. Чорногорсько-українські відносини на сучасному етапі.

Тема 25. Республіка Албанія. Самопроголошена Республіка Косово.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій, державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Основні етапи історичного розвитку. Основні вектори зовнішньополітичної діяльності Албанії та самопроголошеної Республіки Косово. Українсько-албанські відносини на сучасному етапі.

Тема 26. Республіка Польща

Особливості географічного розташування та природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Адміністративно-територіальний поділ. Історико-географічні області. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Річ Посполита у XIV- XVII ст. Польські землі у складі європейських імперій. Відродження польської держави після Першої світової війни. Польща у міжвоєнний період. Гітлерівська окупація Польщі. Польський народ у роки Другої світової війни. Режим «народної демократії» в Польщі (1945 -1948 рр.). Утвердження тоталітарного ладу. Формування громадянської опозиції. Прихід до влади «Солідарності» та демонтаж тоталітарної системи. Участь у міжнародних організаціях. Пріоритети зовнішньої політики. Польсько-українські відносини на сучасному етапі.

Тема 27. Угорщина.

Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Основні етапи історичного розвитку. Утворення держави Арпадів. Угорські землі у складі Османської імперії та імперії Габсбургів. Угорщина в роки Першої та Другої світових воєн. Тоталітарний режим в Угорщині (1945-1989р.р.). Угорщина на шляху демократичних реформ та суспільного оновлення. Вступ до ЄС. Пріоритетні напрями зовнішньої політики Угорщини. Проблемні питання угорсько-українських відносин.

Тема 28. Республіка Білорусь

Особливості географічного розташування та природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій та територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Основні етапи історичного розвитку. Білоруські землі у складі Великого князівства Литовського та речі Посполитої. Вхідження білоруських земель до складу Російської імперії. Білоруська РСР у складі СРСР.

Незалежна Республіка Білорусь на рубежі XX-XXI ст. Відродження авторитаризму в політичному управлінні та згорання демократичних реформ. Створення Союзу Білорусі та Росії (1997 р.). Участь у збройній агресії проти України.

Тема 29. Російська Федерація

Особливості географічного та геополітичного розташування Російської Федерації. Населення. Адміністративно-територіальний поділ. Державна символіка. Історико-географічні області. Основні етапи історичного розвитку. Велике князівство Московське. Утворення Російської держави. Російська держава у XVI-XVII ст. Російська колоніальна імперія у XVIII –XIX ст. Перша світова війна та її наслідки для Російської імперії. Більшовицький переворот. Радянська Росія

(1917-1920 р.р.). Росія у складі СРСР. Російська Федерація на рубежі ХХ-ХХІ ст. Особливості зовнішньополітичного курсу в кінці ХХ – на початку ХХІ ст.

Початок збройної агресії проти України та широкомасштабне вторгнення 24 лютого 2022 р.

Тема 30. Республіка Молдова.

Особливості географічного розташування, природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ, історичні області. Державна символіка. Основні етапи історичного розвитку. Молдова в складі СРСР (1945-1991 рр.). Проголошення незалежності. Придністровський конфлікт. Невизнана Придністровська Молдавська Республіка. Зовнішня політика. Українсько-молдавські відносини.

Тема 31. Румунія

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Історичні області. Основні етапи історичного розвитку. Румунія за часів Першої та Другої світових воєн. Тоталітарний режим в Румунії (1944-1989р.р.). Особливості процесу політичних трансформацій після повалення тоталітарного режиму. Вступ до ЄС. Зовнішня політика Румунії. Територіальні суперечки із Україною та їх вирішення у Міжнародному суді. Українсько-румунські відносини на сучасному етапі.

Змістовий модуль 4. Історія розвитку європейської дипломатії.

Тема 32. Дипломатичне мистецтво у Стародавній Греції, Римі, Візантійській імперії та середньовічній Європі.

Походження та зміст терміну «дипломатія». Дипломатичне мистецтво Стародавнього Сходу. Тель-Амарнське листування. Договір Рамзеса II із Хатушилем III 1278 р. до н.е. Дипломатія у Стародавній Греції. Проксенія. Амфіктіонія. Договори та союзи. Посли та посольства. Особливості дипломатичної практики у Стародавньому Римі. Дипломатія Візантії. Форми дипломатичних відносин у середньовічній Європі.

Тема 33. Історія європейської дипломатії від ранньомодерного часу до кінця XIX ст.

Нововведення в дипломатичній практиці періоду Ренесансу. Поява постійних дипломатичних представництв. «Державний інтерес» та його вплив на розвиток дипломатії. Зародження науки про міжнародне право. Гегемонія французької дипломатії у Європі у ХУІІ ст. Вестфальський мир та його значення для подальшого розвитку дипломатії та міжнародних відносин. Дипломатична діяльність як професія. Утрехтський конгрес та започатковані ним нововведення в дипломатичній практиці. Дворянсько-династична дипломатія абсолютних монархій ХУІІІ ст.

Тема 34. Особливості європейської дипломатії у XIX ст.

Дипломатія конгресів, її особливості та значення для розвитку європейської дипломатії. Віденський конгрес 1815 р. Аахенський протокол 1818 р. «Положення про дипломатичних агентів». Конгрес у Троппау (1820 р.) Лайбаху (1821 р.), Вероні (1822 р.). Паризький конгрес (1856 р.). Дипломатична діяльність Отто Бісмарка.

Утворення військово-політичних блоків та дипломатичне суперництво між ними. Дипломатія періоду першої світової війни та зародження нових форм дипломатичної практики. Паризька та Вашингтонська мирні конференції. Створення Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.

Тема 35. Європейська дипломатія у XX –першій чверті XXI ст.

Особливості європейської дипломатії в першій половині XX ст. Ліга націй та її миротворча діяльність. Дипломатичні контакти європейських країн під час Другої світової війни. Тегеранська, Ялтинська та Потсдамська конференції. Утворення Організації Об'єднаних Націй. Завершення формування правового підґрунтя дипломатичної діяльності: Статут ООН, Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р., Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р.

Європейська дипломатія після краху Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин. Особливості європейської дипломатії в першій чверті XXI ст. Саміти глав держав, візити на високому та найвищому рівнях, телефонна дипломатія. Російська агресія проти України та широкомасштабне вторгнення 24 лютого 2022 р. як провал європейської дипломатії першої чверті XXI ст.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Відвідування лекцій	1	4	4	3	3	3	3	4	4	14
Відвідування семінарських занять	1	2	2	4	4	6	6	2	2	14
Робота на семінарському занятті	10	2	20	4	40	6	60	2	20	140
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	1	5	6	30	1	5	55
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	100
Разом										323
Максимальна кількість балів: 323										
Розрахунок коефіцієнта: $323:60 = 5,4$										

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання Республіка Ірландія. Республіка Ісландія.

Підготуйте візитні картки країн.

Королівство Данія. Королівство Нідерландів.

Підготуйте довідку щодо стану двосторонніх відносин між Україною та Королівством Данія, Королівством Нідерландів.

Латвійська республіка. Естонська республіка.

Підготуйте довідку щодо стану двосторонніх відносин між Україною та Латвійською республікою, Естонською республікою.

Португальська республіка.

Підготуйте презентацію на тему: «Розвиток міжнародного туризму у Португалії».

Країни Балканського регіону.

Підготуйте презентацію на тему: «Етнополітичні проблеми країн Балканського регіону»

Історія розвитку європейської дипломатії.

Підготуйте презентацію на тему: «Особливості дипломатії та дипломатичної служби (країна на вибір)».

Критерії оцінювання

5 – проблема розкрита повністю, матеріал викладений чітко, логічно, послідовно з дотриманням норм літературної мови та вимог оформлення.

4 – проблема розкрита достатньо повно, матеріал викладений чітко, логічно, послідовно з дотриманням норм літературної мови, але є огріхи у оформленні.

3 – проблема розкрита загалом, матеріал викладений недостатньо чітко, логічно, послідовно, з дотриманням норм літературної мови, є огріхи у оформленні.

2 – проблема частково розкрита, матеріал викладений нечітко, нелогічно, непослідовно, з дотриманням норм літературної мови, є огріхи у оформленні.

1 – проблема маже нерозкрита, матеріал викладений нечітко, нелогічно, непослідовно, без дотримання норм літературної мови, є помилки у оформленні.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

МК – у вигляді тестів. 25 питань, по 1 балу за правильну відповідь.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Оцінювання знань студентів з урахуванням вимог Болонської декларації здійснюється за **100**-бальною шкалою. Завдання поточного контролю (усні відповіді, наукові доповіді, реферати, доповнення, участь у дискусіях, підготовка до семінарських занять, відвідування, виконані завдання для самостійної роботи, поточного модульного контролю) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів.

До оцінки за семестр, яка становить від 35 до 60 балів, додаються результати екзамену від 1 до 40, що загалом становить максимум в 100 балів.

Виконання всіх видів робіт є обов'язковим для студента. Студент не допускається до екзамену, якщо за результатами поточного контролю набирає менше **34** балів.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Країнознавство та історія дипломатії країн Америки»

Разом: 120 год. З них: лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Тиждень	VIII	IX		X	XI	XII		XIII	XIV	XV
Модулі (назви, бали)	Модуль I		Модуль II			Модуль III			Модуль IV	
Лекції (теми, бали)	I, III, 3 б.		IV, V, VI 3 б.		X, XI, 1 б.		XII, 1 б.		XIII, XXIII, 2 б.	
Семінарські заняття (теми, бали)	I, II 22 б.		V, VII, VIII 33 б.		IX 11 б.		X, XV 22 б.		XVI, XVII, 33 б.	
Поточний контроль (вид, бали)	МКР 25 б.		МКР 25 б.			МКР 25 б.			МКР 25 б.	
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Підсумковий контроль (вид, бали)	Екзамен 40 б.									
Загалом	323									

8. Рекомендована література

Базова

1. Vienna Convention on Diplomatic Relations 1961. Електронний ресурс: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_1_1961.pdf
2. Vienna Convention on Consular Relations 1963 // Електронний ресурс: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_2_1963.pdf
3. Указ президента України від 22 серпня 2002 р. про Державний Протокол й Церемоніал України. Положення про Державний Протокол і Церемоніал України. Електронний ресурс - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/746/2002>
4. Закон України «Про дипломатичну службу». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19>
5. Положення про Міністерство закордонних справ України. Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. №281.
6. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2016-%D0%BF#n8>
7. Довідник з протокольних питань. Департамент державного протоколу. Міністерство закордонних справ України. Березень 2019 р. https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/Docs/protokol/UA_Protocol_Guide_2019_313.pdf

8. Наказ Міністерства закордонних справ України від 08.09.2014 № 378 «Про внесення змін до Положення про акредитацію співробітників дипломатичних і консульських установ іноземних держав, міжнародних організацій та їхніх представництв, інших іноземних організацій» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1176-14#Text>
9. Гуменюк, Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання : навчальний посібник / Б. І. Гуменюк. - Київ : Либідь, 2007. - 224 с.
10. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет : підручник. К., 2012.
11. Країни світу і України [Електронний ресурс] : енциклопедія : в 5 т. / Інститут всесвітньої історії НАН України; голова редколегії А. І. Кудряченко. - Київ : Фенікс, 2017 - 201-. Том 1 : Північна Європа. Західна Європа. Південна Європа / науковий редактор А. В. Бульвінський . - 2017. - 562 с. – Режим доступу: <http://ivinas.gov.ua/uk/publikatsiji/entsyklopediia.html>
12. Країнознавство: теорія та практика : підручник / М. П. Мальська [та ін.] ; Львівський національний університет імені Івана Франка. - Київ : Центр учбової літератури, 2017. - 527 с.
13. Крижанівський, В. П. Країнознавство : підручник / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко ; ред. М. С. Дорошко. - 2-е изд., перераб. и доп. - Київ : Знання, 2012. - 439 с
14. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки : навчальний посібник / М. С. Дорошко, Р. А. Кривонос, В. П. Крижанівський, Н. Ф. Сербіна. - Київ : Ніка-Центр, 2009. - 312 с.
15. Кривонос Р. А. Країнознавча характеристика як засіб отримання та передачі наукового знання про країни світу // Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». - 2015. - № 9. – Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2642/2348
16. Global Portal for Diplomats. http://www.ediplomat.com/np/cultural_etiquette/ce_th.htm

Додаткова:

1. Брайчевська О.А., Ковальчук Ю.О. Особливості зовнішньої політики Швеції в умовах сучасної геополітичної ситуації / О.А.Брайчевська, Ю.О.Ковальчук // Вісник Черкаського університету. Серія Істичні науки. - №3.2017. – Черкаси, 2017. С.90-98. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuI_2017_3_15
2. Брайчевська О.А. Україна у зовнішній політиці Королівства Норвегія (2014-2018). Актуальні проблеми міжнародних відносин та міжнародного права: матеріали Всеукраїнської наукової онлайн-конференції з міжнародною участю, м. Київ, 29 жовтня 2020/Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39231/1/O_Braichevska%20%20USPKN_%20FPMV.pdf
3. Брайчевська О.А. Зовнішньополітичні пріоритети Королівства Норвегія в умовах кризи системи міжнародної безпеки // Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Міжнародні відносини: історія, теорія та

практика» (28 лютого 2019 року). – Суми : ФОП Цьома С.П., 2019. - С.88-90. Режим доступу: <https://eportfolio.kubg.edu.ua/data/conference/5924/document.pdf>

4. Брайчевська О. "Посли до інших народів": критерії вибору кандидатур за даними візантійських писемних джерел V–XIII ст. / О. Брайчевська // Український історичний журнал. - 2021. - Число 4. - С. 23-30. doi: <https://doi.org/10.15407/uhj2021.04.023>

5. Брайчевська О.А. «Посли до інших народів»: ризики посольської діяльності у Візантійській імперії. Матеріали Міжнародної дистанційної наукової конференції (18-19 червня 2020 р.). Суми, 2020. ФОП Цьома С.П., 2020. С.9-10.

6. Брайчевська О. А. Вплив Першої світової війни на зародження нових форм дипломатичної практики. Перша світова війна й Україна (до 100-річчя початку Великої війни). Тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю (Київ – Черкаси, 25-26 вересня 2014 року). К., 2014. С.15-18.

7. Історія дипломатії ХХ століття : курс лекцій : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / М. Й. Марущак; М-во освіти і науки України, Військ. ін-т при Нац. ун-ті "Львівська політехніка". – Львів: Бескид Біт, 2003. – 303 с. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001084

8. Дюрозель, Жан-Батіст. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів [Текст] / Ж. Б. Дюрозель ; пер. Є. Марічев [та ін.]. - К. : Основи, 1999. - 903 с. - Бібліогр.: с.832-856.

https://chtyvo.org.ua/authors/Diurozel_Zhan-Batist/Istoriia_dyplomatii_vid_1919_roku_do_nashykh_dniv/

9. Зінченко А. Л. Історія дипломатії від давнини до нового часу: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. спец. міжнар. відносин та історії. – К.: РВЦ «Проза», 2005

http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001141

10. Литва Литовська Республіка https://esu.com.ua/search_articles.php?id=55047

11. Нариси з історії дипломатії України / НАН України. Ін-т історії України; Відп. ред. В. А. Смолій. – К.: Альтернативи, 2001. – 736 с.

https://chtyvo.org.ua/authors/Smolii_Valerii/Narysy_z_istorii_dyplomatii_Ukrainy/

http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0003834

12. Лісовська М., Ніколаєнко М. Зовнішня політика Великобританії в нових реаліях // Міжнародні студії викладачів та студентів / Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ: [Електронне видання], 2021. 110 с. С. 72-75.

13. Лісовська М. Транскордонне співробітництво як механізм реалізації політики Східного партнерства / М. Лісовська. Матеріали Міжнародної наукової конференції для студентів та молодих науковців: «Європейська інтеграція:

історичний досвід та політичні перспективи». – Ніжин НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 264 с. – С. 168-176.

14. Лісовська М. Туризм як інструмент публічної дипломатії (на прикладі Болгарії) // Сучасне право: міжнародний вимір і національний досвід. Матеріали міжнародного круглого столу, 2 лист. 2021 р. / Київський університет імені Бориса Грінченка. [Електронне видання] Київ, 2022. 253 с. С. 101-105.

15. Глазов Д. В. Політика мультикультуралізму у ФРН: концепція "Leitkultur" [Електронний ресурс] / Д. В. Глазов // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. - 2016. - Вип. 45(2). - С. 195-199. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npifznu_2016_45\(2\)_43](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npifznu_2016_45(2)_43)

16. Гаспарян А. Л. Вплив міграційних проблем на безпекову політику ФРН [Електронний ресурс] / А. Л. Гаспарян // Гілея: науковий вісник. - 2016. - Вип. 112. - С. 326-329. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_112_79

17. Ільницька У. В. Зовнішньополітична стратегія ФРН у формуванні європейської системи безпеки й оборони та врегулюванні конфлікту на Сході України [Електронний ресурс] / У. В. Ільницька // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія. Політологія. - 2016. - Вип. 17. - С. 143-152. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vmdu_ip_2016_17_19

18. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студ. істор. і гуманітарних факультетів ун-тів. - Львів, 2001.- 660 с.

19. Птащенко О. В. Концепція "м'якої сили" в ФРН: інтерпретація та реалізація [Електронний ресурс] / О. В. Птащенко, І. В. Литовченко, Ю. В. Григорова // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. - 2020. - № 1. - С. 59-62. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSUNU_2020_1_12

20. Volker Stanzel (ed.) New Realities in Foreign Affairs: Diplomacy in the 21st Century SWP Research Paper

Додаткові ресурси:

The World Factbook. <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/>

Library of Congress. Digital Collections Country Studies. <https://www.loc.gov/collections/country-studies/>

Стратегічні пріоритети. Архіви. - <https://niss-priority.com/index.php/journal>

Стратегічна панорама - Режим доступу: - <https://nisspanorama.com/index.php/journal/>